

Bibliography:

1. Компанцева Л. Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж : підручник. Київ : АграрМедіаГруп, 2018. 318 с.
2. Мовна комунікація в діяльності сил охорони правопорядка. Теоретичні засади галузевої комунікації : монографія / за ред. докт. філолог. наук, проф. Л. М. Пелепейченко. Харків : АBB МВС України, 2009. 272 с.
3. Приходько І. І., Тімченко О. В., Полторак С. Т. Психологія натовпу та управління ним при виконанні службово-бойових завдань : навч. посіб. Харків : НА НГУ, 2015. 250 с.
4. Reinhold G. Smart Mobs: The Next Social Revolution. URL: https://archive.org/details/smartmobsnextsoc0000rhei_x1e2

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-520-4-25>

OPPORTUNITIES FOR USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN JOURNALISM

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЖУРНАЛІСТИЦІ

Naumenko L. M.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Social Communications
Literature and Culture
State Tax University
Irpın, Kyiv region, Ukraine*

Науменко Л. М.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальних
комунікацій, словесності та
культури
Державний податковий університет
м. Ірпін, Київська область, Україна*

Сьогодні ми говоримо про актуальність вивчення можливостей штучного інтелекту у сфері журналістики. Цю актуальність можна обґрунтувати низкою причин, які пов'язані з швидким розвитком технологій. Сучасне суспільство перенасичене інформацією і саме штучний інтелект може допомогти впорядкувати її, перевіряти факти та виокремлювати важливі тенденції. Дехто вважає, що ШІ дозволить автоматизувати процес виконання нетворчих завдань; може бути корисним у процесі виявлення фейкових нових, що допоможе у боротьбі з дезінформацією, а в умовах інформаційної війни допоможе

українським журналістам більш ефективно викривати дезінформацію та маніпуляції у текстах наших ворогів.

У процесі аналізу наукових розвідок щодо зазначеної проблематики прийшли до висновку про недостатню кількість професійних розвідок серед українських дослідників. Оскільки в нашому інтегрованому суспільстві багато питань перебуває в площині перетину інтересів різних сфер, наша тема не є винятком. Тому ми спостерігаємо вивчення окремих підпитань цієї сфери. О. Романчук порушує питання про створення штучного інтелекту та проблеми, пов'язані з ним у сучасному інформаційному суспільстві, непередбачуваність соціальних наслідків, які можуть виникнути у цій ситуації [5]. О. Ярошенко говорить про взаємодію між журналістикою та різними технологіями ШІ, що з одного боку відкриває нові можливості, а з іншого ставить перед певними викликами [8]. О. Ситник досліджує сфери активного застосування штучного інтелекту у сучасні ЗМІ. Говорячи про можливості ШІ у процесі оптимізації та автоматизації виробничих та видавничих процесів, дослідник припускає, що технології штучного інтелекту в подальшому матимуть зростаючий вплив на медіа-індустрію. При цьому він вказує на етичні проблеми функціонування штучного інтелекту в сучасних медіа на законодавчому та правовому рівнях [6].

А Хоменко та Ю. Скиба звертають увагу на використання штучного інтелекту під час підготовки здобувачів бакалаврів спеціальності «Журналістика». Автори проаналізували досвід та рекомендації щодо використання штучного інтелекту в Європі та Україні, в тому числі в галузях освіти та економіки. У висновку вони говорять про доцільність використання штучного інтелекту у освітній (розробка лекційних матеріалів та практичних завдань для здобувачів вищої освіти) та журналістській діяльності [7].

А. Мадей розглядає етичний бік питання щодо використання штучного інтелекту при створенні медіатекстів. Вона аналізує досвід вітчизняних та закордонних медіа й на підставі проведеного аналізу виокремлює сім головних принципів використання ШІ у медіа. Також авторка наголошує на важливості активізації освітньої кампанії, спрямованої «на підвищення обізнаності про інструменти штучного інтелекту» [3].

Як бачимо, штучний інтелект має великий потенціал для покращення якості журналістики, але в той же час ставить перед нами нові виклики, пов'язані з об'єктивністю та довірою до медіа. Для того, щоб максимально використати переваги штучного інтелекту та зменшити ризики, потрібно ефективно поєднувати інтуїцію людини (фахівця), її критичне мислення зі значними можливостями ШІ. Важливо, щоб

алгоритми штучного інтелекту, які використовують у журналістиці, були достатньо прозорими. Це сприятиме збереженню довіри до інформації, довіри між журналістами, аудиторією та технологіями, такий підхід сприятиме формуванню відповідальності, що зменшуватиме ризик зловживань. Також важливо подумати про організацію проєктів з медіаграмотності, які будуть сприяти підвищенню спеціальних знань у сфері штучного інтелекту.

Література:

1. Bessarab, A., Hyrina, T., Sytnyk, O., Kodatska, N., Yatchuk, O., & Ponomarenko, L. (2022). The modern transformation of Internet communications. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 100(15), 4710–4722.

2. Боярська Л. Мистецька журналістика та штучний інтелект: перший досвід і проблеми. *Технології добросовісного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки* : матер. Всеукр. науково-педаг. підвищення кваліф., 31 липня – 10 вересня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 25–29. URL : <https://www.researchgate.net/profile/Yuliya-Danchenko-2/publication/374558381> (дата звернення 19.12.2024).

3. Мадей А. Етика використання штучного інтелекту при створенні медіатекстів. *Українська журналістика у світовому інформаційно-комунікаційному контексті: здобутки і перспективи* : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. Н. Желіховська, А. Волобуєва, І. Євдокименко, Н. Сидоренко. Київ, 2023. С. 58–63.

4. Рекомендації Комісії з журналістської етики щодо використання штучного інтелекту для створення журналістських матеріалів. КЖЕ. 31.10.2023. URL : <https://cje.org.ua/statements/rekomendatsii-komisii-z-zhurnalistskoi-etyky-shchodo-vykorystanniashtuchnoho-intelektu-dlia-stvorennia-zhurnalistskykh-materialiv/> (дата звернення 19.12.2024).

5. Романчук О. Штучний інтелект в епоху нових медій. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2018. Випуск 44. С. 179–188.

6. Ситник, О. (2023). Проблематика впровадження штучного інтелекту в сучасних ЗМІ та медіатехнологіях. *Український інформаційний простір*, (2(12)), 252–265. [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(12\).2023.291187](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(12).2023.291187)

7. Хоменко А. О., Скиба Ю. А. Використання інструментів штучного інтелекту у процесі підготовки бакалаврів журналістики. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла*

Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2024. № 99. С. 67–72. DOI: <https://doi.org/10.31392/udu-nc.series5.2024.99.14> (дата звернення 20.12.2024).

8. Ярошенко О. І. Штучний інтелект у журналістиці: майбутнє медіа під впливом нових технологій. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2024. Том 2 (85). С. 139–156.